

Αθήνα, 20-06-2011

ΑΠ: Γ/ΕΞ/4279/20-06-2011

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

Ταχ. Δ/ση: ΚΗΦΙΣΙΑΣ 1-3

115 23 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210-6475600

FAX: 210-6475628

Α Π Ο Φ Α Σ Η 84/2011

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της τη 14.06.2011 και ώρα 10:00 μετά από πρόσκληση του Αναπληρωτή Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Χρήστος Παληοκόστας, Αναπληρωτής Πρόεδρος και τα αναπληρωματικά μέλη Δημήτριος Λιάππης και Πέτρος Τσαντίλας, ως εισηγητής, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Λεωνίδα Κοτσαλή, και Αναστάσιου Πράσσου, αντίστοιχα, οι οποίοι αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Δεν παρέστησαν, αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως, λόγω κωλύματος, ο Αναστάσιος – Ιωάννης Μεταξάς, τακτικό μέλος της Αρχής και ο Γρηγόριος Λαζαράκος, αναπληρωματικό μέλος. Παρούσα χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Χαρίκλεια Λάτσιου, νομικός ελεγκτής - δικηγόρος, ως βοηθός εισηγήτρια και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/7791/28.12.2010 έγγραφό του το Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων Παιδιών Αθηνών (εφεξής ΘΧΠΠΑ) ενημερώνει την Αρχή ότι περιθάλπει 63

άτομα με βαριά νοητική υστέρηση και άλλες σύνοδες αναπηρίες, ότι την επιμέλεια των ατόμων αυτών έχουν ως επί το πλείστον οι συγγενείς τους, καθώς και ότι στο πλαίσιο συνεργασίας με το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής προγραμματίζεται η αξιολόγηση των περιθαλπομένων από επιστημονική ομάδα του εν λόγω Νοσοκομείου (ψυχιάτρους και άλλο ειδικό επιστημονικό προσωπικό) με σκοπό την αρτιότερη αντιμετώπισή τους. Με το ίδιο έγγραφο το ΘΧΠΠΑ ερωτά την Αρχή αν δύνανται να έχουν πρόσβαση τους ατομικούς φακέλους των περιθαλπομένων του ΘΧΠΠΑ τα μέλη της επιστημονικής ομάδας του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής που συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Κατόπιν τηλεφωνικού αιτήματος εκ μέρους της Αρχής σχετικά με το συγκεκριμένο πρόγραμμα συνεργασίας μεταξύ του ΘΧΠΠΑ και του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής, το ΘΧΠΠΑ με το υπ' αριθμ. πρωτ. .../...2011 (ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/2295/01.04.2011) έγγραφό του ενημέρωσε την Αρχή: «(...) σε συνέχεια της τηλεφωνικής επικοινωνίας που έγινε στις 16/03/2011 αναφορικά με τις διευκρινήσεις που μας ζητήθηκαν, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι η συνεργασία που ζητήσαμε από το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής αφορά στα εξής: Ζητήθηκε Ψυχιατρική εκτίμηση από ομάδα του Ψ.Ν.Α. για εννέα ενοίκους του ΘΧΠΠΑ λόγω του ότι η θεραπευτική ομάδα του ΘΧΠΠΑ έκρινε ότι παρουσιάζουν διεγερτική συμπεριφορά η οποία δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί επαρκώς. Λαμβάνοντας λοιπόν υπόψη τη μη μόνιμη παρουσία ψυχιάτρου στο θεραπευτήριο καθώς και το γεγονός ότι δεν έχει γίνει ψυχιατρική επανεκτίμηση από ομάδα ειδικών στην ψυχική υγεία από την ημερομηνία εισόδου των συγκεκριμένων ενοίκων, στο θεραπευτήριο (όλοι σχεδόν έχουν εισαχθεί πριν είκοσι χρόνια) κρίθηκε αναγκαία η άμεση διασύνδεση με ψυχιατρικό πλαίσιο που είναι στην πιο κοντινή απόσταση στο ΘΧΠΠΑ. Το αίτημά μας έγινε γνωστό στη Διοίκηση του ΨΝΑ με επιστολή του Διοικητού του ΘΧΠΠΑ Α προς τον Διοικητή του ΨΝΑ η οποία κοινοποιήθηκε και στο Γ.Γ. πρόνοιας Β και στη 2^η ΥΠΕ και απαντήθηκε προφορικά, η απάντηση δε ήταν θετική (...). Επιπλέον, το ΘΧΠΠΑ με το υπ' αριθμ. πρωτ./.....2011 (ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/3684/27.05.2011) παρείχε τις ακόλουθες διευκρινίσεις στην Αρχή αναφορικά με τη διαδικασία της ψυχιατρικής εκτίμησης των ενοίκων από ομάδα του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής: « (...) έχει ορισθεί ένας Ψυχίατρος ως επικεφαλής πολυκλαδικής ομάδας ειδικών στην ψυχική υγεία που αποτελείται από Ψυχολόγο, Κοινωνικό Λειτουργό και ειδικευόμενο Ψυχίατρο, οι οποίοι θα μεταβούν στο χώρο του ΘΧΠΠΑ, θα τους δοθούν οι φάκελοι των ενοίκων των οποίων την εκτίμηση αιτούμαστε για να τους μελετήσουν εντός του Φορέα μας και θα διενεργήσουν και κλινική εξέταση. Στόχος είναι να γίνουν συγκεκριμένες προτάσεις για τον καθένα με βάση τη σημερινή κλινική εικόνα και τις ανάγκες τους καθώς και τις δυνατότητες του ΘΧΠΠΑ να ανταποκριθεί σ' αυτές. Επίσης σας γνωρίζουμε ότι δεν έχει υπογραφεί σχετική σύμβαση με το ΨΝΑ, μόνο η αλληλογραφία που σας αναφέρουμε στο υπ' αριθμ./.....2011 έγγραφό μας (...).»

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 2 στοιχ. β' του Ν.2472/1997 ορίζει ότι για τους σκοπούς του νόμου αυτού νοούνται ως «ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην υγεία.

2. Επειδή, το άρθρο 4 παρ.1 του Ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: *«Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας (...)*». Με τις διατάξεις αυτές καθιερώνονται ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για τη νομιμότητα της σύστασης και λειτουργίας κάθε αρχείου, οι αρχές του σκοπού της επεξεργασίας και της αναλογικότητας των δεδομένων σε σχέση πάντα με το σκοπό επεξεργασίας. Συνεπώς, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού και που δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη.

3. Επειδή, το άρθρο 7 του Ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: *«1. Απαγορεύεται η συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. 2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) Το υποκείμενο των δεδομένων έδωσε τη γραπτή συγκατάθεσή του εκτός εάν η συγκατάθεση έχει αποσπασθεί με τρόπο που αντίκειται στο νόμο ή τα χρηστά ήθη ή νόμος ορίζει ότι η συγκατάθεση δεν αίρει την απαγόρευση (...) δ) Η επεξεργασία αφορά θέματα υγείας και εκτελείται από πρόσωπο που ασχολείται κατ' επάγγελμα με την παροχή υπηρεσιών υγείας και υπόκειται σε καθήκον εχεμύθειας ή σε συναφείς κώδικες δεοντολογίας, υπό τον όρο ότι η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την ιατρική πρόληψη, διάγνωση, περίθαλψη ή τη διαχείριση των υπηρεσιών υγείας (...)*».

4. Επειδή, το άρθρο 11 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 ορίζει ότι: *«Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, κατά το στάδιο της συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να ενημερώνει με τρόπο πρόσφορο και σαφή το υποκείμενο για τα εξής τουλάχιστον στοιχεία: α) την ταυτότητά του και την ταυτότητα του τυχόν εκπροσώπου του, β) το σκοπό της επεξεργασίας, γ) τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων, δ) την ύπαρξη του δικαιώματος πρόσβασης»*.

5. Επειδή, το άρθρο 14 του ν. 3418/2005 (Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας) ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: *«1. Ο ιατρός υποχρεούται να τηρεί ιατρικό αρχείο, σε ηλεκτρονική ή μη μορφή, το οποίο περιέχει δεδομένα που συνδέονται αρρήκτως ή αιτιωδώς με την ασθένεια ή την υγεία των ασθενών*

του. Για την τήρηση του αρχείου αυτού και την επεξεργασία των δεδομένων του εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 2472/1997(ΦΕΚ 50 Α'). (...) 9. Δεν επιτρέπεται σε τρίτο η πρόσβαση σε ιατρικά αρχεία ασθενή. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η πρόσβαση: α) στις δικαστικές και εισαγγελικές αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους αυτεπάγγελα ή μετά από αίτηση τρίτου που επικαλείται έννομο συμφέρον και σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες (...)». Περαιτέρω, το άρθρο 13 ορίζει, μεταξύ άλλων: «3. Η άρση ιατρικού απορρήτου επιτρέπεται όταν: (...) β) Ο ιατρός αποβλέπει στη διαφύλαξη έννομου ή άλλου δικαιολογημένου, ουσιώδους δημοσίου συμφέροντος ή συμφέροντος του ίδιου του ιατρού ή κάποιου άλλου, το οποίο δεν μπορεί να διαφυλαχθεί διαφορετικά (...)». Οι διατάξεις αυτές, που δεν καθιερώνουν απόλυτη προστασία του ιατρικού απορρήτου, επιφυλάσσουν, καθόσον αφορά στην επεξεργασία ιατρικών δεδομένων, την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 2472/1997.

6. Επειδή, από το συνδυασμό των προαναφερομένων διατάξεων προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του (άρθρα 5 παρ. 1 και 7 παρ. 2 στοιχ. α' του ν.2472/1997). Και τούτο, διότι η έγγραφη και ρητή συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, κατά το άρθρο 2 στοιχ. ια' του ν.2472/1997, αποτελεί το μέσο για την αποτελεσματικότερη προστασία του και θα πρέπει, καταρχήν, να αναζητείται σε κάθε επεξεργασία. Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, η επεξεργασία επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, ύστερα από σχετική άδεια της Αρχής, για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα που αφορούν στην υγεία, όταν η επεξεργασία: α) αφορά σε θέματα υγείας, β) εκτελείται από πρόσωπο που ασχολείται κατ' επάγγελμα με την παροχή υπηρεσιών υγείας και υπόκειται σε καθήκον εχεμύθειας ή σε συναφείς κώδικες δεοντολογίας και γ) είναι απαραίτητη για την ιατρική πρόληψη, διάγνωση, περίθαλψη ή τη διαχείριση των υπηρεσιών υγείας (άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. δ' του ν.2472/1997). Επιπλέον, τόσο για τα απλά όσο και για τα ευαίσθητα δεδομένα πρέπει ο σκοπός επεξεργασίας να είναι νόμιμος, σαφής και καθορισμένος, και τα δεδομένα να μην υπερβαίνουν το σκοπό της επεξεργασίας.

7. Επειδή, στην κρινόμενη υπόθεση, το ΘΧΠΠΑ ζητεί με την ιδιότητά του, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, όπως επιτρέπει την πρόσβαση σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα που αφορούν στην υγεία των περιθαλπομένων του Θεραπευτηρίου σε ομάδα του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής για ψυχιατρική εκτίμηση. Η πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με την υγεία των ενοίκων του ΘΧΠΠΑ σε ομάδα του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής συνιστά επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 2 στοιχ. β' και δ' και

7^Α παρ. 1 στοιχ. δ' εδ. β' του ν.2472/1997. Η σκοπούμενη αυτή επεξεργασία είναι νόμιμη για την αποτελεσματικότερη περίθαλψη των ενοίκων του Θεραπευτηρίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. δ', ενώ παράλληλα πληρούνται και η αρχή της αναλογικότητας των δεδομένων του άρθρου 4 του ν.2472/1997. Το ΘΧΠΠΑ οφείλει ως υπεύθυνος επεξεργασίας να ενημερώσει τους ενοίκους του Θεραπευτηρίου ή τους νομίμους αντιπροσώπους τους ότι ομάδα του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής θα αποκτήσει πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν και τηρούνται στο Θεραπευτήριο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρο 11 παρ. 1 του ν.2472/1997. Οι ψυχίατροι (ειδικοί και ειδικευόμενοι), ψυχολόγοι και κοινωνικοί λειτουργοί του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής που θα απαρτίσουν τη συγκεκριμένη ομάδα συνδρομής προς το ΘΧΠΠΑ υποχρεούνται στην τήρηση του επαγγελματικού απορρήτου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 13 του ν.3418/2005 και στους συναφείς με τα επαγγέλματά τους κώδικες δεοντολογίας.

8. Επειδή, τέλος, από τα μητρώα που τηρεί η Αρχή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 παρ.4 του ν.2472/1997, προκύπτει ότι το ΘΧΠΠΑ δεν έχει υποβάλει, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, αίτηση γνωστοποίησης τήρησης αρχείου και άδειας λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα που τηρεί, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του ν.2472/1997.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

- α) παρέχει την άδεια στο Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων Παιδιών Αθηνών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, να επιτρέψει την πρόσβαση σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των ενοίκων στην πολυκλαδική ομάδα ειδικών στη ψυχική υγεία του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής για τη μελέτη και κλινική εξέταση των ενοίκων κατά τα οριζόμενα στο σκεπτικό και
- β) απευθύνει σύσταση στο Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων Παιδιών Αθηνών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, να προβεί στις νόμιμες διατυπώσεις, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό, για τη λειτουργία αρχείου με ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η γραμματέας

Χρήστος Παληοκόστας

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου